

Okul Öncesi Eğitim ve Önemi

Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürlüğü, Okul Öncesi Eğitim adlı kitabında, okul öncesi eğitimi şöyle tanımlıyor: "0-6 yaş grubu çocuklarının bireysel özelliklerine ve gelişim düzeylerine uygun, zengin-uyarıcı çevre imkanları sağlayan; onların beden, zihin, duyu ve sosyal yönden gelişmelerini, toplumun sosyal değerleri ve özellikleri doğrultusunda en iyi biçimde yönlendiren bilinçli ve sistemli bir eğitim süreci."

Gerçekten de okul öncesi eğitim dönemi çocuğun kişiliğinin oluşumunda çok önemlidir. Çocuk insanlara güvenmeyi, işbirliğini, dil becerilerini bu dönemde öğrenir.

Çocuğun sosyalleşmesi, kendini ifade etmesi, duygularını, yaratıcı gücünü ortaya koyması, kurallara uymayı, başkalarının hakkına saygı göstermeyi, beklemeyi, zihinsel etkinliği, okul öncesi eği-

timde oyun yoluyla kazanır. Eğer varsa üzüntüleri, kaygıları, sorunları oyun yoluyla ortaya çıkar. Çocuğun temel dil yeteneği, okulda konuşabileceği insanların çok olmasından dolayı gelişir. Çocuğun grup içinde kurallara uyarak yemek yeme alışkanlığı, haklarını korumayı öğrenmesi yine okul öncesi eğitim kurumlarında gerçekleştirilir.

Bununla birlikte, birçok psikoloji kitaplarında, çocuğun kişiliğinin büyük bölümünün 0-6 yaş döneminde tamamlandığı söylenir. İnsanın 17 yaşına kadar olan zihinsel gelişiminin %80'ini de 8 yaşına kadar elde ettiği belirtilmektedir. Bu bilgilerden de okul öncesi eğitimin önemi ortaya çıkmaktadır.

Peki ülkemizdeki okul öncesi eğitimi nasıl değerlendirebiliriz? Ülkemizdeki okul öncesi eğitim fırsat ve olanak eşitliği açısından değerlendirilmelidir. Zengin-uyarıcı çevre olanaklarından yoksun olan avantajlı çocuklar, okul öncesi eğitimle akranları düzeyine

gelerek ilköğretime belirli beceriler açısından eşit olarak başlayabilir. Bu nedenle ülkemizdeki okullaşma oranı %10 düzeyinde olan okul öncesi eğitimin çok hızlı bir biçimde yükseltilmesi gerekmektedir. Bu konuda diğer bazı ülkelerle bir karşılaştırma yapacak olursak demek istediğim daha iyi anlaşılacaktır. Örneğin, Avrupa ülkeleri arasında okul öncesi eğitiminin okullaşma oranının en düşük olduğu ülke %53'le İngiltere'dir. Bu ülkede ilköğrenime başlama yaşı 5'tir. Ülkemizdeki okullaşma oranıysa İngiltere'dekinin de altındadır. Yani ülkemizde okul öncesi eğitimin en önemli sorunu okullaşma oranının düşük olması ve bu düşük okullaşmanın devam edebilecek kadar az olmasıdır. Okullaşma oranını artırmak için Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı 269 bağımsız anaokul açılmıştır. Bu okullar kentlerin kenar mahallelerinde açılmış olmasına karşın yüksek ücretlerden dolayı alt sosyo ekonomik düzeydeki

ailelerin çocukları bu okullara gidememektedir. Oysa ki okul öncesi eğitiminin gerekliliği konusundaki bilimsel bilgilere baktığımızda, bu eğitime en çok gereksinimi olanlar alt sosyo ekonomik düzeydeki ailelerin çocuklarıdır.

Çağdaş eğitimde önemli yeri olan okul öncesi eğitiminin okullaşma oranının artırılması için ilköğretim kurumları bünyesinde açılan anasınıflarının teşvik edilmesi gerekmektedir. Bunun için açılacak olan anasınıflarının donanımı Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü'nce karşılanmalı ve personel sorunu çözümlenmelidir. Yine resmi bağımsız anaokullarının daha çok kentlerin kenar mahallelerine açılarak ücretlerinin de mahalle çocuklarının devam edebileceği düzeyde tutulması gerekmektedir. Doğaldır ki, okul sayısını artırırken okulun ve okuldaki eğitimin kalitesinden de ödün verilmemesi gerekmektedir.

Bayram Birgi
Vestel İlköğretim Okulu Müdürü
Manisa

Eğitimde Demokrasi

Eğitim ordusuna yeni katılan ve henüz bu orduda birinci yılı dolan bir öğretmenim. Bu bir yılda belleğimde yer eden bazı düşünceleri sizlerle paylaşmak istedim.

İlk atamam Trabzona yapıldığında, içimde yaşadığım kentten ayrılmanın hüznü, yerini kutsal bir mesleğe atılmanın sevincine terk etmişti. Bu ve benzeri hislerle ilk öğrencilerime ve yeni bir ortamın büyümesine girmiştim de denilebilir. Ama bu büyü fazla uzun sürmedi. Kısa bir süre sonra öğretmenliğin eğitim fakültesi kökenli idealistliğiyle, yaşamın gerçekliğinden kaynaklanan sorunlar çatışmaya başladı. Sonunda gerçekliğin azgın sularında, idealistliğin sandalıyla yol alınamayacağını anladım. En azından sandalımı onarmadan bu

gerçek denizde yol alamayacağımı anladım.

Öğretmen olduğum okulun bir sınıfında idealist felsefemi nasıl oluşturabilirdim? Ya da öğrencilerimin ve Türk eğitim sisteminin istediği birey modelini nasıl hazırlayıp, hem vicdanen hem de beynimde nasıl rahat bir seviyeye ulaştırabilirdim?

Çocuklarımı ve beni daha iyilere ulaştırabilecek her türlü söze, oluşuma, görüşe açtım. Sonunda bir yıllık deneyimi olan bir öğretmen olarak panzehiri ya da cankurtaran botunu buldum. Bu burnumun dibinde duran ve 9 harften oluşan bir sözcükte can buluyordu: Demokrasi.

Eğitim fakülteleri ve günümüz eğitim kurumları arasındaki farkı kapatacak ve öğretmenim her koşulda öğren-

cinin açlığını giderebileceği bir kavramdı bu.

Demokratik bir ortamda verilen sevgiyi, bilgiyi, görgüyü ve anlayışı, öğrenciniz, hangi yaşta ve bilgi seviyesinde olursa olsun, alabiliyordu. Sorunların çözümü, hem sınıf içinde hem sınıf dışında demokratik bir ortamda gerçekleşebiliyordu. Ben ve benim gibi idealistlik ve gerçekler çatışmasını yaşayan her öğretmene demokrasi kavramını okullarında ve sınıflarında yaşama geçirmelerini öneriyorum.

İsmail Hakkı Erginbaş
Trabzon Aralık Kayalık Merkez İlköğretim Okulu, Müdür Yetkili Öğretmeni

Okullarımız ve Kütüphaneleri

Karaman ilinin Eğilmez köyünde sınıf öğretmenliği yapıyorum. Okulumda 4 öğ-

retmen ve 80 de öğrencimiz var. Köyümüzün Merkez'e uzaklığı 46 km. Okulumuz eğitim öğretime 1964 yılında açılmış.

Okulumun kütüphanesine gelince. Çok yetersiz ve ben bu kütüphaneyi zenginleştirmek istiyorum. Hikaye, masal, şiir, resim, bilim, teknoloji konulu kitaplar, ansiklopediler kısaca öğrencilerimin yaşama bakışlarını değiştirecek, onları zenginleştirecek bilgilere kavuşturmak istiyorum.

Sizlerden bu konuda yardım bekliyorum. Mektubumu Forum köşenizde yayınlarsanız, aracılığınızla, Atatürkçü, çağdaş, tutucu olmayan, bilimin ışığında yürüyen çocukları yetiştirebilmemizde aracı olacaksınız.

Mustafa Keskin
Eğilmez Köyü İlköğretim Okulu
70100 Karaman

Serbest Kürsü

Doğayla Barışık Olmak

İnsanın insanla yaptığı ve sonunda yetimler, sakatlar ve hırsızlar ordusu olarak geriye üç gereksiz ordu bırakan, kaybedenlerince hiç terddütsüz insanlık olduğu savaşlar yaşıyoruz. Bir savaş daha yaşıyoruz. Bu da, insanın doğayla yaptığı anlamsız savaşlardır. Hiç kuşkusuz bu savaşta da, her zaman kaybeden ve kaybedecek olan insanlıktır.

Nasıl mı? Örnekleyelim. Doğanın insanlığa karşı savaşımı, aslında insanın doğaya savaş ilan etmesiyle başlar. Bu başkaldırı kah dünyanın en değerli varlıklarından olan bitkilerin, ormanların yok edilmesiyle, kah denizlerin, okyanusların kirletilip, canlı barındırmaz hale getirilmesiyle oluşur. Uzun yıllar savunma durumunda bekleyen

doğa, hiç beklenmedik bir anda, birkaç saniye süren saldırısına geçer. Sonuçta, inat ve cehaletin odaklaştığı beyinlerin kurduğu bazı kent ve kasabalar onarımı çok güç biçimde yıkılır, yaranılır. Depremden söz ediyorum.

Çok kısa sürdüğü, ama ne zaman ve nerede olacağı tam kestirilemeyen bu silkinişleri ciddiye alan ülke ve insanları, yapılarını, bu saldırıya dayanacak zemin üzerinde ve aynı sağlamlıkta binalar yaparak, tehlikeleri kayıpsız ya da maddi küçük hasarlarla atlarken, inatçı ve cahil insanların ülkelerinde her deprem, ülkeyi yerle bir etmeye yetmektedir. Her felaketten kısa bir süre sonra yaşananları unutmak gibi bir de hastalık vardır bu ülkelerde. Oysa günlük yaşamda, farkına dahi varmadan onlarcasını ezerek

öldürdüğümüz karıncalar bile bir sorun karşısında insanlardan daha mantıklı düşünüyorlar(!) "Bu sorun neden sanki karşıma çıktı ya da sorumlusu kim?" biçiminde düşünen bazı insanlara karşın, karıncalar "bu sorunu nasıl aşarım?" sorusuna yanıt arıyorlar.

Önce binlerce hektar ormanı ve yeşili yok edeceksiniz; toprağı bilinçsizce betonlaştırarak, sonra da doğanın isyanı karşısında günlerce beton yığınlarına girmeyip, geceleme için yeşil alanlar, ağaç atları ve ormanlık alanlar arayacaksınız. Beğenmeyip göç ettiğiniz köylere akın akın geri döneceksiniz. Kurtuluşu, iki katlı, ahşap, bahçeli köy evlerinde arayacaksınız.

Bu nereye kadar sürer? Bir avuç kalmış, hizmetten yoksun köyler bunca insanı nasıl

alır? Ya da deprem sonrası kurulan çadır kentlerde bir tek ağacın olmayışı, bir karış çamur içindeki insan manzaraları karşısında ne düşünüyoruz?

"Bir avuç meşe palamudunun peşine düşmüş, boş işlerle uğraşan yaşlı bir hayalpe-rest" diye söz edilen Hayretin Karaca ve başkanı olduğu TEMA Vakfı'nın değerini, bir gün kendi ayağımızın altındaki toprağın kayıp gitmesiyle mi anlayacağız? Ama o zaman çok geç olacak.

Başka gideceğimiz bir dünya olmadığına göre, hiçbir güce gerek duymadan kendini yenilemesini bilen dünya için insanla barışık olmak birşey ifade edemeyebilir ama soyunun devamı için insanlara mutlaka doğayla barışık gerekli.

Ahmet Önen
Gemlik-Bursa

Kimyayı Geri İstiyorum

Önce müfredatını kuşa çevirdiler. Yıllardır Türkiye'de lise kimyasının 1. bölümünün 1. alt başlığı "Çözünürlük"tür. Madde bilgisi işlenmeden illâ da öyle yazmanın çizmeniz istenir. Kitap yazmak güya özelleşti. Ama her konunun alt başlıkları, hangi kavramların nasıl tanımlanacağı konusunda eliniz kolunuz bağlıdır. Örneğin elementi mi tanımlayacaksınız? "Daha basit maddelere ayıramayan basit madde" diye tanımlamak zorundasınız (bu tanımı, 1661'de R. Boyle yapmıştı). Başka bir tanımlama yapmanıza izin verilmez.

Bununla yanarken, şimdi de kimya ÖSS'ye daraltıldı. Öğretim kalitesi 1970'lerin gerisine çekildi. Okulda kimya anlatmak bizim için de, öğrenci için de azaba dönüştü. ÖSS'de çıkmayan konuları ya da ayrıntıları anlatmaya kalktığınızda "işgüzarlık" duygusuna kapılmanız bir yana, öğrencinin "öğretmenim, bu detaya ne gerek var? Nasıl olsa

üniversite sınavında çıkmayacak." serzenişiyile karşılaşıyorsunuz. Kimyanız bozuluyor. Kimyamızı bozdular. Kimya öğretmenlerinin ve öğrencilerin kimyası bozuldu. Entalpi kavramını, kimyasal tepkimelerin hızını, kimyasal dengeyi, asitler ve bazları, çözünürlük dengelerini, elektrokimyayı, organik kimyayı anlatamıyorum. Anlattırmıyorlar. Bu konularda soru soramaz oldum. Bu konularda öğrencilerin ilginç sorularını alamaz oldum. Kimya pınarını kuruttular. Ben kimyayı geri istiyorum. Üniversitelere temel kimya

öğretimi almış öğrenciler gönderemediğim için üzüldüyorum. Organik kimya göstere-medeyen tıp fakültelerine öğrenci göndermekten huzursuzum.

Eğer bana şöyle dersenz "Efendim, siz lise öğretimle üniversite giriş sınavını niçin birbirine endeksliyorsunuz? O ayrı o ayrı." Daha çok üzüldürüm. Çünkü o zaman siz ya hiç öğretmenlik yapmamışsınız ya hiç üniversite sınavına hazırlanmamışsınız ya da bu işe hiç kafa yormamışsınız. Ben kimyayı kaybettim. Yeterince üzgünüm, bir de bunu

savunarak üzüntümü atırmayın.

Kimyayı geri istiyorum. ÖYS içerikli kimyayı geri istiyorum. Ey üniversiteler, size daha iyi yetişmiş öğrenciler göndermek için kimyayı geri istiyorum. Ey YÖK ve ey ÖSYM yetkilileri, kimya öğretimine dibe vurmasına engel olmak için kimyayı geri istiyorum.

Biz öğretmenlerin bir bakıma "meslek içi eğitimini" yapan, kendimizi yenilememizi sağlayan, ÖYS içerikli kimyayı geri istiyorum. Evet ilk kez kendim için de istiyorum. Bir yaprak gibi kurduğumu hissediyorum. Beni besleyen bilgileri, kavramları, soruların kurumakta olduğunu hissediyorum. Öğretmenlik aşkımın pare pare dökülmemekte olduğunu hissediyorum. Kimya aşkımın sönmekte olduğunu hissediyorum. Bu nedenle kendim için de istiyorum. Kimyayı geri istiyorum.

Ramazan Karakale
Kimya Öğretmeni/İzmir

Değerli Okurlar,
Görüşlerinizi en çok **400 kelimeyi geçmeyecek biçimde ve fotoğrafınızla birlikte** "TÜBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi, Forum Köşesi, Atatürk Bul. No:221 Kavaklıdere- Ankara" ya da "Forum Köşesi PK 52 Kavaklıdere 06100 Ankara" adresine, gönderebilirsiniz. Forum köşesine aşağıdaki telefon ve faks numaralarıyla da erişebilirsiniz:
Tel: (312) 467 32 46 - 468 53 00/ 1067 (Gülğün Akbaba)
Faks: (312) 427 66 77